

Integration

Krisen er årsag til, at Kunstakademiets Arkitektskole i København står over for nogle af de mest markante forandringer, man har set i mange år. Det finder sit klare udtryk i en ophedet debat om hensynet til stigende krav fra omverden i forhold til værdien og vægten af den lange akademitradition.

Kristoffer Weiss interviewer Christoffer Harlang og Peter Thule Kristensen.

Med sit kandidatprogram Kulturarv, Transformation og Restaurering på arkitektskolen i København har professor *Christoffer Harlang* og hans hold af undervisere på rekordtid opnået enorm succes blandt de studerende. Det kan vise sig at få stor betydning for den måde, den fremtidige uddannelse former sig.

Fagleder på akademiet, *Peter Thule Kristensen*, har kaldt afdelingen „én af de største uddannelsessucceser på akademiet”, hvis model for blanding af forskning og undervisning vil danne skole for resten af kandidatuddannelserne i den nye uddannelsesstruktur.

Arkitekten har talt med professor Harlang og fagleder Peter Thule Kristensen om forandringer, der fryder og forfærder, Om akademitradition og de store udfordringer, skolen er konfronteret med.

Tætkoblede fagligheder

Christoffer Harlang, en væsentlig kritik af skolen man ofte hører, er problemet med det skarpe skel mellem undervisning og forskning, som har eksisteret i mange år. Hvordan har I grebet det problem an?

CH: „Fra første dag ændrede vi den hidtidige praksis på Arkitektskolen med at adskille undervisningen fra forskningen. Vi koblede faglighederne tættest muligt sammen og skabte et fagligt miljø som på en tegnestue, og det gav en kolossal energi, som de studerende reagerede meget positivt på. Alle kunne se, at det gavnede de faglige diskussioner og kvaliteten af både de studerendes og forskernes arbejde.

Vi gør det sådan, at forskerne og de studerende deler opgave-tematikker, og at vi i forskningen sætter den videnskabelige forskning og den kunstneriske udviklingsvirksomhed til at arbejde med de samme problemstillinger og de samme metodikker. Vi har fået stor opbakning fra de faglige miljøer overalt, og især Realdania skylder vi en kæmpe

tak for de mange penge, som de har investeret i vores forskning. Uden Realdania eksisterede vi ganske enkelt ikke!

Det sjove er, at integrationen mellem forskning og uddannelse jo slet ikke er noget vi har fundet på, for det var lige præcis sådan Kaare Klint og Kay Fisker i sin tid skabte henholdsvis Møbelskolen og Boliglaboratoriet. Og det fik jo en vis effekt på dansk møbelkunst og boligbyggeri kan man trygt sige!”

En smukkere måde at være sammen på
På 3-4 år har du og dine medarbejdere flyttet et marginaliseret fagområde, der levede en hensygnende tilværelse, til i dag at være KAs største. Hvad er din forklaring?

CH: „Vores studerende er typisk født i begyndelsen af 90'erne, og de er vokset op i 00'ernes liberalisme med fokus på proces og hurtige skift. Ved kandidatdelen af deres studium oplever flere af dem en appetit på at forbinde sig med noget større, med materien og med historien. Jeg mærker, at de er optaget af det, der både har hukommelse, erindring og ansvarlighed og som bærer forestillin-

Gustav Mahler, så kan man sige at vores projekt her på Transformation ikke handler om at tilbede asken, men derimod om at vedligeholde ilden! For det her er ikke et støvet musealt projekt, der drømmer sig tilbage til de gode gamle dage; det, vi laver, skal være knivskarpt relevant for den, der gerne vil praktisere en kulturelt funderet bygningskunst.

Do or die

Hvilke redskaber har I introduceret i undervisningen som led i jeres program?

CH: „Da vi startede afdelingen i 2010 år, spillede vi højt spil med en krævende studieplan og en helt ny forskningsplan. Det var *do or die!* Den første opgave vi stillede var en opmålingsøvelse og herefter en dør i et indgangsparti, der skulle udføres med arbejdstegninger i 1:1/1:10. Mine kolleger på andre afdelinger smilede overbærende, og selv tænkte jeg sgu også ved mig selv 'mon det går?'. Det viste sig nu hurtigt, at vi med kombinationen af det stærke tekniske fokus, den fænomenologiske åbenhed og historiske viden ramte noget, som de studerende havde savnet,

Med en omskrivning af et citat fra Gustav Mahler, så kan man sige at vores projekt her på Transformation ikke handler om at tilbede asken, men derimod om at vedligeholde ilden!

gen om en smukkere måde at være sammen på. Vi arbejder på Transformation efter en studieplan, som tilbyder en tilgang, der appellerer til fordybelse og til en nysgerrighed efter de indsigter, der opstår, når man investerer sig selv i kulturer og erfaringsverdener, der har været længe undervejs og som derfor også er tungere og tættere. Og som er kolossalt inspirerende for den, der selv skal formgive. Med en omskrivning af et citat fra

og som åbnede verdener for dem, som de ikke kendte og som de blev fængslet af. Samtidig gjorde vi på afdelingen op med den dér lidt underlige og sejlivede myte om, at det metodiske i arkitekturen helst skal være en slags hemmelighed, omgæret med mystik eller tågesløv. Så godt vi kunne, forsøgte vi klart at italesætte vores egen holdning til, hvad arkitektonisk kvalitet er og formulerede en række meget tydelige metodiske greb. Vi kræver

Foto: MK.

samtidig, at alt - *alt* - hvad de studerende afleverer, bliver tegnet efter nogle gode grafiske standarder og i skala 1:500 - 1:50 og 1:1.

Legitimitet på tre niveauer

Hvordan har relationen mellem praksis - den virkelighed som arkitekterne arbejder i - og skolen som uddannelsesinstitution ændret sig i din tid som underviser?

CH: „Den ændrer sig hele tiden, og det skal den vel også. På min afdeling er alle udøvende arkitekter, og vi søger bevidst et meget tæt samarbejde med praksis, og at de opgaver, vi arbejder med, er både relevante og typiske for, hvad de studerende kommer ud for, når de er færdige. På tegnestuerne, i forvaltningerne og i andre dele af arkitektbranchen. I Danmark og i udlandet. Vi har ingen berøringsangst over for erhvervslivet, tværtimod, men det er ikke det samme som at være ukritiske eller uambitiøse. Og forestillingen om Akademiet som et verdensfjernt elfenbenstårn, hvor tyngdeloven ikke gælder, holder ikke her. Tag ikke fejl af det! Men vi uddanner både til et samfund, til et arbejdsmarked og til et fag, og vores legitimitet beror på, hvor godt vi gør det på alle tre niveauer. Vi har i de sidste 4 år givet 100 arkitekter deres afgangseksamen, og når mere end 80 pct. af dem er i arbejde, er det selvfølgelig også et udtryk for, at omverden kan bruge det, vi lærer de studerende.”

Tæt integration og større fokus

Peter Thule Kristensen er fagleder på arkitektskolen. Han har spillet en central rolle i tilrettelæggelsen af den nye uddannelsesstruktur. Som sådan har han bidraget væsentligt til debatten om alle de dilemmaer og spørgsmål, der er opstået som del af de store forandringer.

Peter Thule, hvor omfattende er de ændringer, der sker på akademiet i disse år, efter din mening?

PTK: „Det er sådan set dramatiske ændringer af skolen. Efter fusionen stod vi i lang tid i stampe. Vi ville gerne tidligere have justeret organisationen, men fusionen og ledelsen skulle på plads. Derfor kan det virke, som om det kommer ret pludselig, men ændringerne bygger på tanker og ideer, der har været meget længe undervejs. Vores målsætning har været helt klar. For det første skal undervisning, forskning og kunstnerisk udviklingsarbejde integreres tættere. For det andet har vi skabt større fokus i uddannelsen gennem temaerne i programmerne”.

Kandidatprogrammer

Set fra din stol, hvad er da de væsentligste grunde til, at man har truffet beslutning om at skabe en ny uddannelsesstruktur. Ser du et opgør med akademitraditionen i forandringerne?

PTK: „Vi har en ret stor dimittendarbejdsløshed, og det lægger op til, at vi må revidere vores uddannelser. Vi vil gerne uddanne kandidater, der har særlige kompetencer, der kan konkurrere. Derudover er verden blevet mere kompleks. I dag er du som arkitekt mere specialiseret. Der er ikke så mange renæssancemennesker længere. Jeg synes ikke, at det er et opgør med akademitraditionen. Vi gør meget ud af at understrege, at vi er et kunstakademi. Og flere programmer har en udpræget kunstnerisk tilgang. Vi ser heller ikke forskning som noget, der nødvendigvis modsiger, at man har en kunstnerisk praksis. Tværtimod. Vi har fået skrevet ind i vores lovgivning, at skolen arbejder

både med forskning og et kunstnerisk paradigme. Det fortsætter vi med, efter vi er flyttet over i Uddannelsesministeriet.

Kulturarv, Transformation og Restaurering har på mange måder været et forbillede i den forbindelse. Det er en interessant kombination af undervisning, forskning og kunstnerisk udvikling. De har forskningsprojekter og et undervisningsmiljø, der arbejder ud fra et videnskabeligt paradigme. Og kunstnerisk udviklingsarbejde, hvor man bruger formgivning som afsæt for en videnskabelig undersøgelse. De er lykkedes med at bringe forskning og undervisning tættere sammen. Tidligere, i den gamle struktur, var forskningsmiljøerne isolerede på institutterne, og undervisningen blev varetaget af studieafdelingerne. Det fungerede ikke optimalt. Vi opretter derfor en række kandidatprogrammer, der er mere profilerede, der i højere grad har fokus, for eksempel på bæredygtig teknologi. Politisk arkitektur, der undersøger arkitekturens ideologiske implikationer er et andet eksempel. Dermed rustes det de studerende sådan, at de kommer ud som mere end generalister. De kan noget særligt. Når de efter studierne ligger i ansøgningsbunken hos tegnestuerne, så lægger man mærke til dem. Det tror jeg er med til at få dem i arbejde”.

Dette er det andet interview, Kristoffer Weiss har haft i serien „Samtaler om uddannelse”. Det første blev bragt i *Arkitekten* 3-2014, side 14-15. Artikelserien er delvis finansieret af Statens Kunstfonds tidskriftstøtte.